

ÎNCHEIERE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ceban Roman, prin intermediul avocatului Croitor Alexei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Canuda Anatolie împotriva Vioricăi Petrușca, Alexandrei Malai și Ceban Roman, intervenienți accesorii Turta Alexandru, nortarii Semionova Rodica și Șian Olga cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Ceban Roman, prin intermediul avocatului Croitor Alexei,

c o n s t a t ă:

La 09 octombrie 2015, Canuda Anatolie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Vioricăi Petrușca, Alexandrei Malai, Ceban Roman, intervenienți accesorii Alexandru Turta, notarilor Rodica Semionova și Olga Șian cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare nr. 2641 din 05 septembrie 2008 și nr.7384 din 08 iunie 2015 (f.d.3-6, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediu Buiucani) din data de 13 februarie 2017 a fost admisă acțiunea înaintată de Canuda Anatolie, s-a declarat nul contractul de vânzare - cumpărare a bunurilor imobile cu nr. cadastral XXXXX, XXXXX, XXXXX, încheiat la 08 iunie 2015 între Malai Alexandra în calitate de vânzător și Ceban Roman în calitate de cumpărător, autentificat de notarul Semionova Rodica cu nr.XXXXX, înregistrat în RBI la 08 iunie 2015 și s-au repus părțile în situația inițială, s-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile cu nr. cadastral XXXXX, XXXXX, XXXXX, încheiat între Petrușca Viorica în calitate de vânzător și Malai Alexandra în calitate de

cumpărător, autentificat de notarul Olga Șian cu nr.XXXXXX, înregistrat în RBI la 18 august 2008, cu repunerea părților în situația inițială, s-a încasat în mod solidar de la Malai Alexandra și Ceban Roman în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 25 500 lei (vol. I, f.d. 247, vol. II, f.d. 8-13).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 17 februarie 2017 Ceban Roman a depus cerere de apel, solicitând scutirea de la achitarea taxei de stat, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (vol. II, f. d. 21).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 16 mai 2017 s-a respins cererea apelantului Ceban Roman privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel declarate, acordându-i apelantului un termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei. Totodată s-a comunicat apelantului că, în cazul nelichidării în termen a neajunsurilor conform indicațiilor instanței de apel, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 27-28, vol. II).

La 16 iunie 2017 Ceban Roman, prin intermediul avocatului Croitor Alexei, a depus apelul motivat.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 21 iunie 2017, Ceban Roman, prin intermediul avocatului Croitor Alexei, a declarat recurs, solicitând casarea încheierii în partea respingerii cerinței cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, cu emiterea unei decizii de admitere a cererii de scutire de la plata taxei de stat (f.d. 38, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 iulie 2017, a fost respins recursul declarat de Ceban Roman și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017 (f.d. 48-50, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, a fost restituită cererea de apel depusă de Ceban Roman, prin intermediul avocatului Croitor Alexei, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel (f.d. 52-62, vol. II).

Pentru a dispune astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut, că apelantul Ceban Roman cunoscând despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat nu a prezentat înscrisul respectiv în termenul instituit de instanță.

Astfel, a concluzionat instanța de apel că, Ceban Roman cunoștea despre necesitatea înlăturării neajunsurilor depistate, fiindu-i oferit un termen suficient, acesta însă nu a prezentat instanței dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 13 noiembrie 2017 Ceban Roman, prin intermediul avocatului Croitor Alexei a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, prin care a cerut admiterea recursului și casarea încheierii judecătorești.

În motivarea recursului a indicat, că încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017 privind restituirea cererii de apel este neîntemeiată, deoarece a fost emisă cu încălcarea și interpretarea eronată a normelor de drept procedural.

Sușține că, nu-i poate fi atribuită neexecutarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017 privind înlăturarea neajunsurilor, deoarece nu a fost informat despre faptul că cauza a parvenit la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, iar instanța de apel nu i-a acordat un nou termen pentru înlăturarea neajunsurilor, termenul indicat inițial în încheierea din 16 mai 2017, fiind depășit din motivul examinării recursului.

Reține că, nu este de acord cu încheierea instanței de apel din 05 octombrie 2017 privind restituirea cererii de apel, deoarece aceasta a fost adoptată în lipsa și fără citarea sa legală, fiind lipsit astfel, de dreptul de a prezenta probe (f.d. 65, vol. II).

În conformitate cu prevederile articolului 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat la 13 noiembrie 2017 (f.d. 65, vol. II) împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, este depus în termen, deoarece copia încheierii a fost expediată participanților la proces la 30 octombrie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire a Curții de Apel Chișinău nr. 15692 (f.d. 63, vol. II), însă la dosar nu sunt anexate probe ce ar confirma recepționarea de către recurent a acesteia.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din 05 octombrie 2017 din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la temeiul de restituire a cererii de apel - motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 365 alin. (4) CPC, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces,

să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 83 alin. (1) CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea de apel dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Astfel, Colegiul constată că, apelantul la depunerea apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 13 februarie 2017, nu a achitat taxa de stat și nu a prezentat apelul motivat, solicitând scutirea de la achitarea taxei de stat, fapt pentru care, instanța de apel prin încheierea din 16 mai 2017, a respins cererea de scutire de la achitarea taxei de stat, nu a dat curs cererii de apel și a acordat apelantului un termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în mărime de 18 750 lei. Totodată, s-a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel va fi restituită.

Nefiind de acord cu încheierea Curții de Apel Chișinău, avocatul Croitor Alexei în interesele lui Ceban Roman la 21 iunie 2017 a depus recurs, solicitând casarea încheierii în partea respingerii cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, cu emiterea unei decizii de admitere a cererii de scutire de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 iulie 2017, a fost respins recursul declarat de Ceban Roman și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, a fost restituită cererea de apel depusă de Ceban Roman, prin intermediul avocatului Croitor Alexei, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel (f.d. 52-62, vol. II).

La adoptarea încheierii recurate instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) CPC, adică a restituit cererea de apel, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Prin urmare, raportând la caz normele sus-citate, în condițiile în care apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, în speță nu a prezentat dovada achitării taxei de stat în sumă de 18 750 lei în termenul limită acordat de instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră concluzia instanței de apel, privind restituirea apelului, întemeiată.

Potrivit art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Instanța de recurs remarcă că, apelantul a beneficiat de un termen suficient pentru a înlătura neajunsurile menționate, urmând astfel, să întreprindă toate

măsurile necesare după cum sugerează jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germania, nd. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat cu desăvârșire de către ultimul.

În acest context, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel, or, apelantul, fără motive întemeiate, în termenul stabilit de instanța de apel, nu a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017, menținută prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 05 iulie 2017, respectiv, acțiunile apelantului reprezintă o încălcare a prevederilor legale imperative.

Remarcă Colegiul că, potrivit art. 61 alin. (1) CPC, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Or, în situația în care apelantul cunoștea încă de la data depunerii cererilor de apel despre neajunsurile cererii, urma să manifeste diligență în manifestarea cu bună-credință a drepturilor sale procedurale.

Mai mult decât atât, certitudinea legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelantului, cât și ale intimatului, din care motiv instanța de judecată, nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale, din motivul înțelegerii greșite a efectelor legale.

De asemenea instanța de recurs nu va susține alegațiile reprezentantului recurentului Ceban Roman, avocatul Croitor Alexei invocate în cererea de recurs, precum că încheierea contestată a fost adoptată în lipsa și fără citarea sa legală, fiind lipsit astfel, de dreptul de a prezenta probe, deoarece, Curtea de Apel Chișinău a expediat inclusiv și pe poșta electronică a avocatului Croitor Alexei – croitor.al@gmail.com citația pentru ședința de judecată din 05 octombrie 2017, ora 10:00, fapt ce se confirmă prin extrasul anexat la materialele cauzei (f.d. 53).

În conformitate cu art. 105 alin. (11) CPC, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Mai mult, avocatul Croitor Alexandru în cererea de recurs nu a invocat că adresa electronică croitor.al@gmail.com, la care a fost expediată citația pentru ședința de judecată din 05 octombrie 2017, ora 10:00, nu i-ar aparține.

Din considerentele expuse, sunt declarative și urmează a fi respinse și argumentele recurentului referitor la faptul că prin încheierea contestată i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil consacrat în art. 6 § 1 CEDO.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilind în jurisprudența degajată că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile.

Aici urmează a fi reținut că Ceban Roman nu a depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale, iar instanța de apel corect a restituit apelul pe motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termenul acordat.

Or, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea judecătorească potrivit căreia s-a instituit termen de prezentare a cererii de apel întocmită în conformitate cu prevederile legii și dovada de plată a taxei de stat, sunt obligatorii atât pentru participanții la proces, cât și instanței de judecată, care a emis actul în cauză, obligație care se regăsește în principiile fundamentale ale procedurii civile, neexecutarea căreia ar fi în măsură să afecteze atât aparențele de imparțialitate obiectivă a instanței de judecată, cât și cele de echitate a procesului judiciar.

Distinct de aceste constatări, având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Ceban Roman, prin intermediul avocatului Croitor Alexei.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Canuda Anatolie împotriva Vioricăi Petrușca, Alexandrei Malai și Ceban Roman, intervenienți accesorii Turta Alexandru, nortarii Semionova Rodica și Șian Olga cu privire la declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat